

63 Sicil Numaralı Üyemiz SAFFET ERDEM İLE GÖRÜŞTÜK...

**63 sicil numaralı üyemiz
SAFFET ERDEM İLE 30. Yıl
Erkinlikleri Komisyonu
Adına Mustafa Kadioğlu
görüştü.**

**Öncelikle bizi, Şubemizi
kırmadığınız ve davetimizi
kabul edip böyle bir röportaj
vermek için buraya
geldiğiniz için çok teşekkür
ederim. Çok sağolun. 1927
yılında doğup 1948 yılında
okulu bitirdiniz, mühendis
oldunuz. Bundan dolayı size
bey değil de eğer müsaade
ederseniz abi diyerek hitap
etmek istiyorum. Şöyle
başlayım: Özgeçmişiniz ve
çalışma alanlarınız hakkında
bize bilgi verirseniz çok
memnun oluruz.**

Eğitim hayatımı da baz alarak
başlarsak: 1927 yılında
Göynük'te, küçük bir kasabada
doğdum. Babam memurdu,
birinci sınıfı orada okudum.
Mudurnu'ya tayin oldu, ondan
sonra Bolu'ya tayin oldu. Biz de
Bolu'da ilkokulu ve liseyi
bitirdik. Tabi ortaokul ve lise
orada yoktu. Biz de okumak
istiyoruz, okumak için yatılı
mektepleri seçmemiz icap
ediyordu. Askeri liseyi
düşündük, o zaman harp yılları.
1938 yılında Atatürk öldüğü
zaman ilkokuldaydım, hepimiz
sıraların altına girip ağladık,
onu hiç unutmam. Bazı şeyler
var ki insanın aklından hiç
çıkıyor. Askeri liseye Bursa'ya
gittik. 1100 kişiden 110 kişi
aldılar. Bolu'dan 11 kişi gittik.
Bir kişi alındı, onun bir tanıdığı
vardı. O tanıdığı, ona yardımcı
oldu biz de bilgide kuvvetliydik
fakat böyle kasalarla bizi
atlatırlar, biz de düştük yere,
jimnastikten bırakırlar, maksat
zaten elemek. Bir sene boş

Elektrik Mühendisi Mustafa KADIOĞLU
mustafa.kadioglu@emo.org.tr

kaldık, sonra yatılı mekteplere
gitmeyi düşündük, bir sene özel
elektriğe Bolu'dan iki arkadaş
talip olmuşuz, 150 kişi de lise
için başvurmuş. Müdür dedi ki,
"saat dokuzda sınavları
açacağım, ikisini de aynı anda
başlatacağım" biz dedik ki
"hocam aynı anda açmayın, biz
ikisine de girmek istiyoruz,
açıkta kalmak istemiyoruz".
Sonra hoca dedi ki -matematik
hocası bizi çok severdi- "ben
sizi gelin şu sınava girin gerisi
ne olur ne olmaz, bu garanti
olsun". Sonra biz ikimiz özel
elektrik için gittik. Bu
arkadaşımız da Hasan Yiğit,
Türkiye Elektrik Kurumu'nda
(TEK) uzun seneler çalıştı. O
arkadaşı da trafik kazasında
kaybettik. O arkadaşımızla
beraber, o da bir köylü
çocuğuydu ben de bir memur
çocuğuydum. Biz ikimiz
beraber İstanbul Sanat
Enstitüsü'ne gittik. Orada
birinci sınıfı okuduk, bizi
mühendis hazırlama sınıfına
seçtiler. İkinci senemizi
mühendis hazırlama sınıfında
okuduk arkadaşla. Aynı
zamanda askeri subaylar da
geldi mühendis olmak üzere,
yani ordu mühendis elemanlar
yetiştirmek istiyordu o
zamanlar. Neyse biz oradan
mezun olunca Yıldız Teknik
Okulu'na doğrudan doğruya
geldik. Tabi yatılı okuyoruz, ben
orada dört senemi bitirdim.
Sonra beni oraya asistan olarak
tayin ettiler. O zamanlar kariyer
yoktu, yani asistanlıktan sonra
doçentlik, profesörlük kariyeri
olmadığı için bizlerin çoğumuz,
bir kişi müstesna kaldı orada o
da başka bir üniversitede
mastır yaparak işini tamamladı,
profesör oldu o arkadaş. Biz de

Ankara'ya "göç ettik"! Göç ettik
diyorum, kadro aramak üzere
mecburi hizmetlerimiz vardı.
Gelenlerden birçok arkadaş
İller Bankası'na yerleşti. Ben
geldim Ankara'ya işte o zaman
meslek öğretmen okuluna beni
hoca yapmak istediler biz dedik
hayır öğretmenlik yapmayalım
kendi mesleğimizde ilerleyelim
diye, Elektrik İşleri Etüt
İdaresi'nde (EİEİ) bir kadro
bulduk, o zaman Turgut Özal
da tesadüfen Gümüşsuyu
mezunu, o arkadaşla aynı ay
içinde ikimiz Elektrik Etüt'e
girdik. Benim onunla
arkadaşlığım ta o zaman başladı.
EİEİ'de proje mühendisi olarak
çalışmaya başladık. İşte o
zamanlar DP'nin şaşalı
zamanlarıydı. Yatırımları
artırmak için uğraşıyorlardı.
EİEİ'nin gelirini % 25 artırım,
sanki artırmak kolay oluyormuş
gibi. Yani biran evvel memleket
enerjiye kavuşsun, santrallara
kavuşsun. Bu şekilde EİEİ'de
çalışmalarımız geçti. Hatta bir
anı söylersek, ilk göreve
başladım, bana Erzincan Şehir
Şebeke Projesi'ni verdiler. Yani
gideceğiz etüt yapacağız,
projeyi İller Bankası'na
vereceğiz, İller Bankası
tatbikatını yapacak. O zaman
öyleydi, bilmiyorum şimdi
nasıl? Oraya gittim görevle,
akşamdan etütümü yaptım, bir
baktım sabahleyin Turgut Özal
da geldi ertesi gün. "Niçin
geldin" dedim o söylemedi tabi
"beni de gönderdiler" dedi. Ben
anladım ki 'tek yapamaz ikiniz
yapın' dediler. Bu tabi iki
okulun arasında yılların vermiş
olduğu bir gerginlik, hep devam
etmiştir. Şimdi herhalde
kariyerler hep aynı olunca işler
düzeldi tahmin ediyorum. Ben

dedim ki "hazırladım yaptım dönüyorum" o da "ben bir gece kalayım da" dedi. Beraber yemek yedik, o da hiç belli etmedi. Sonra geldi geriye, ona Elazığ Projesini verdiler, o da Elazığ'a gitti. İkimiz yarış halinde proje yapardık, o da zevkli olurdu. İşte yıllarımız böyle geçti orada sonra 59 yılında, onları daha evvel Amerika'ya gönderdiler, bu Amerikan yardımıyla birer sene hep gidildi böyle, önce Süleyman Demirel gitti, sonra Özal benden evvel gitti. Benim de 59'da böyle bir sıram geldi. Neyse Amerika'ya ben Enerji Pazarı Etütleri Projesi adı altında gittim. Orada eyaletleri dolaşarak tecrübe kazandık. Tabi Amerikalıların esas ana politikası geri kalmış memleketlerdeki genç beyinleri yetiştirmek ve onlardan Amerika'nın geleceğine yönelik istifade etmek. Bunu bilmeyen yok. Neyse biz görevi yaptık geldik. Benim iki tane makalem vardı o zaman. Bir çok şey yazdık da, internette bu görülüyor. Geçen oğlum Saffet Erdem diye bir google'a girince baktı ki orada benim iki tane yazım çıkmış. Birisi evlerdeki elektrik, ikincisi de TEK hakkındaki yazdıklarım. Bugünkü her şeyi siliver; yeniden başlarsa yine onlar canlılığını muhafaza ediyor. Okudum hoşuma da gitti, gurur duydum. Çocuklarım, torunlarım böyle ellerinde internet, bunları görebiliyorlar. Yani TEK'i biz 50'lerde 60'larda kurmak için çok çalıştık ve hakikaten TEK'i kurduk, kanunu çıkı. Biliyorsunuz TEK Fransa Elektrik İdaresi'nin benzeri şekilde yapıldı ve Fransa Gaz İdaresi de aynı durumda. Bunlar duruyor, özelleştirilerek parçalanmadı. Biz parça parça ederek, sata sata bu hale geldik ve bu gün bir çıkmazdayız. Türkiye'nin bu acılarını gördükçe içim kan ağlıyor. Siz gençler daha çok buralarda çalıştığımız bir fiil içinde, ben TEK'in bütün genel müdürlerini tanırım. Bugünküleri pek tanıyamıyorum. Hep içinden yani çekirdekten yetişen arkadaşlar. Onlarla hep beraber mesaimiz oldu. Ben 1968'de Enerji Bakanlığı'na, orada İşletmeler Fen Eğitim Müdürü

olarak görev yaptım. Sonra beni Enerji Dairesi Başkan Yardımcısı, bugünkü anlamıyla, Enerji İşleri Genel Müdür Yardımcılığı görevine verdiler. Orada Türkiye'nin tarifeleri üzerine ve de Çukurova Elektrik İmtiyazlı Santralleri vardı: Kepez, Çukurova Elektrik, Kayseri... Bunların denetimleri, bunların düzenlenmesi üzerine çalıştım. Biz tarifeleri memleketin geleceğine dönük olarak, en ekonomik ve dengeli şekilde ayarladık, yaptık, ettik. Burada Çukurova Elektrik Yönetim Kurulu Başkanı Turgut

Yeğenay'ı rahmetle anırım. Çok ileri görüşlü bir insandı. Maalesef onu da çok erken yaşta kaybettik. Oradaki çalışan arkadaşların, barajların yapılmasında, elektriğin üretilmesinde memleketin geleceğine dönük olarak yaparlardı. Sonraki hikâyeler malum. İşte Uzanlar falan. Biz tarifeleri daima memleketin ve vatandaşın enerjisi en ekonomik şekilde kullanması üzerine hazırlardık. Hiçbir zaman elde edilen gelirlerin amortisman ve yatırımlarını ele aldıktan ve geleceğe dönük olarak yatırımlarını yaptıktan sonra başka bir sorun olmadan tarifeleri tasdik ederdik. Hatta müstakil santralleri kullanan kasabaların dahi bütün istatistikleri ELEİ'de toplanırdı ve bunların tarifeleri de yine bizim süzgecimizden geçirdi. Su tarifesi, gaz tarifesi, elektrik tarifesi üçünü de beraber yürüttükdük. Bugünkü durumları bilemiyorum, hatta şöyle bir şey söyleyeyim: Öyle düşündük ki o zamanlar, Türkiye'nin elektrik gelirleri, kendi santrallerini, kendi yatırımlarını finanse eder. Yani hiç dışardan yardıma lüzum olmadan. Ama

bütçesine, bu şeylere müstakil olarak eğer karıştırılırsa devlet ne yaptı? Bunları parça parça etti ve yatırımlar allak bullak oldu ve bugünkü hale düştük. Elimiz dışarıya açık olarak bekliyoruz şimdi! Doğalgaz santrallerinin bu hale gelmesi, çok acıdır şimdi öyle bir şey ki, tamamen dışarıya bağlı kaldık. Yani içim üzüldür. Türkiye'de kömür santralleri iyi kötü var. Bak bitirilmiş işler hâlâ bekliyor. Yani onlar kullanılmadı. Ve diğer kömürler de öyle.

Kamu hizmetine adanmış bir ömür, bir çalışma biçimi, leyli liseden başlayan, Yıldız Teknik Üniversitesi'ne uzanan Elektrik Etüt'te tamamlanan ve TEK'in kuruluşu, tarifelerin kamu için hazırlanması, kamunun çıkarlarının gözönüne alınması, halkın çıkarlarının gözönüne alınmasına adanmış bir yaşam. 1954 yılında Odamız ve TMMOB kuruldu. Bu yıl 53. yılını kutluyoruz. Bu yıl Ankara Şube'nin de 30. Kuruluş yıldönümünü kutluyoruz. Sizin Odaya üye olduğunuz tarihlerdeki hisleriniz, beklentileriniz hakkında bize biraz ufuk açacak bir şeyler söyleyebilir misiniz?

Oda ilk kurulduğu zaman bugün zafer meydanının yanındaki bir binada yeri açılmıştı, hiç unutmam. Galip Mutdoğan arkadaş vardı, Amerika'da tahsil görmüş. Şimdi kendisi hâlâ, İstanbul'da bir yaşlılar evinde hayatını sürdürüyor. Çünkü bakımlı hale geldiği için, benim sicil numaram 63, tabi o zamanlar benden evvel olanlar var, tabi bu o sevinç, o zamanlar Türkiye'deki Elektrik Mühendislerinin bir araya gelmesi, Odaların kurulması, geleceğe dönük olarak memleketin, büyük bir istikbalinin parlaması üzerine kurulmuştu. Biz elektrik deyince içimize memleketin enerjisi gelir, ışıklandırılması gelir. Geleceğe dönük olarak muassır medeniyetlere ulaşması gelir. Başka bir şey gelmez. Her yıl Elektrik

Mühendisleri Odası olarak, ben görevlerinde de bulundum. Yemekli toplantılar yapardık. Bir araya gelirdik. Birbirimizi kutlardık ve başka türlü severdik. Üniversiteler çoğaldı, öğrenciler memlekette yetişiyor.

Şunun altını çizdiniz. EMO ve TMMOB'un kuruluşunda Elektrik Mühendisleri ülkenin enerji sorununun çözülmesine yönelik güçlerini birleştirmek, daha kısa zamanda muassır medeniyet seviyesine çıkma çabasında olduğunuzu söylediniz.

Bir de dışarıda çeşitli üniversitelerde yetişmiş, mezun olmuş, Türkiye'de de çeşitli üniversitelerden mezun olan arkadaşların bir nevi bir kap içinde, bir enerji kabı içinde kaynaşması, bu EMO'nun en büyük amacıydı. Ve bu amaç gerçekleşti. Biz zamanında çok çektik, diyorum ya, öyle bir şey ki, şimdi biliyorsunuz her üniversiteden mezun mühendis olarak adlanıyor. O zamanlar, teknik üniversiteden mezun olana yüksek mühendis, bize de mühendis derlerdi. Bana sorarlardı "ne mühendisi?" Böyle soranlar olmuştur, ben de elektrik mühendisi derdim. Yüksek mühendis mi derler ben de alçak mühendisim derdim. Şimdi bunlar geçti artık. Şimdi mastır yapan ve yapmayan şeklinde. Benim oğlum, ODTÜ'den mezun oldu. Mühendis oldu tamam, oğlum dedim bu memlekette senin yine de bulunsun mastırını da yap, şimdi o da mastırını yaptı ama mastır kullandı mı hayır zannetmiyorum. Ama o iş yapıyor. Nerde iş yapıyorsa çalıştığı yerde mastıra bakmıyorlar yapacağı işe bakıyorlar. Sırf bu mastır dolayısıyla işini gücünü bırakıp, mesaisini terk edip bir sene mastır yapan insanlar var. Ne faydası olur? Belki ilerlemede olur, insan kendisini geliştirir. Bu gün internet var, torunlarımızın kucağında benim şimdi internet var. Bütün dünyanın bilgileri kucağında. Biz tabi bu günleri düşünemedik. Biz enerji pazarı etütleri yaparken 1950'lerde, uzun bir perspektif, grafik

çizerdik 1975 bize çok uzak gelirdi. Bugün 2007'ye geldik nerdeyse, ben çok şükür yaşıyorum bu günleri görüyorum tabi bu bambaşka bir şey, bambaşka bir his. O mutluluğu hissediyorum. Bütün üzüntüm memleketteki enerjinin %70'lere varan bir oranda dışa bağımlılığı beni üzmektedir. İnşallah dileğim şu ki, biz bunları hallederiz. Çünkü çok zeki ve dinamik bir genç nüfusumuz var. Üstelik bilgiler eskisi gibi sıkıntılı değil, bir hocanın tercüme edeceği kitaplardan değil, herkes kendinin dizinin üstünde bile dünyadaki bilgileri alabiliyor. Çalışkan bir milletiz, inşallah geleceğe dönük olarak da milletin geleceğinden ümidim var. Gençlerden çok ümidim var. Dedim ya, kendimi eğer söylersem oğlum elektrik mühendisi onun oğlu da Yedi Tepe Üniversitesi elektrik mühendisliği bölümünde okumakta. Kızımın oğlu da Bilkent'ten endüstri mühendisliği bölümünden mezun oldu mastır yapıyor. Yani şunu demek istedim, ben teknik bir adamım ya benden sonra gelenler hep teknik gidiyorlar. Eğer tıp adamı olsaydım belki öyle gidecekti. Ama gençlere güvenim var.

Teşekkür ediyorum. Şöyle bir soru yöneltsem bize bir mukayese yapar mısınız? 1970'lerde kurduğunuz ve kuruluşunda bulunduğunuz TEK 1990'lı yıllarda parçalandı. Biz bunu izledik. Önce ikiye sonra bir amip gibi çoğalarak 4-5 bağlı Genel Müdürlüklere bölündü ama, siz 1970'teki hizmette kalite ile 1990'dan sonra parçalanma sonrası özelleştirme sonrası hizmetteki kaliteyi de yaşamış bir abimiz ve meslektaşımız olarak bize böyle bir mukayese yapabilir misiniz?

Ben bu hususta şunu arzu ederim, gönlüm onu ister. 1960 yılında o internette çıkan yazının bir suretini size verdim zaten, herkes bulabilir bunu. O zamanki yazdığımız şeyler bugün aynen devam ediyor.

TEK'i dağıttık, bu dağıtmak bir netice vermedi felakete götürdü. Üstelik, yolsuzluk yapanların bir nevi alanı oldu. Yolsuzluklar çok parçalanınca daha çok oluyor. Halbuki TEK'i yine böyle toplamalı, gene eski haline çevirmeli, Türkiye çapında tek kumanda olarak yapılmalı. Başka türlü, ne yetişmiş elemana değer veriliyor, yetişmiş elemanlar biliyorsunuz kenara köşeye itildiği zaman siyasi düşünceler içine de girdiği zaman felaket oluyor ve o zaman hepimizin arzu ettiği bu memleket enerjisinin parlaması kaybolup sönüp gidiyor. Bunu aynı eskisi gibi toparlamak lazım. Başka türlü bu işin çıkar yolu yok benim kanımca. Varsa buyurun herkes birbirinden kırıpıyor bu acı hali görüyoruz iki kere iki dört buna beş demenin imkanı yok. Bugün siyasilere konuşmak istemem yalnız şunu söylemek isterim ki bir enerji üzerinde basında veya TV de Enerji Bakanı konuşuyor. Enerji Bakanı siyasidir. Oysa geleceğin enerjisini teknik adamlar konuşur. Kendisi teknik adam dahi olsa Bakan o, Bakanın görevi değildir. Kimin görevi TEK gibi bir kurum bozulmayacak ki daima onun görüşü alınır onun şurası memleketin geleceğini yürütür. Yani siyasiler bu işin içine girmez benim temennim bu işi bir an evvel eskisi gibi toparlayıp, akliselimin getirdiği Türkiye Elektrik Enerjisi'ni tek bir elde toplamak. Örneği var işte koca Fransa boşuna mı duruyor. Biraz önce anlattım.

Fransa örneğinde söylediğiniz gibi enerjinin 70'li ve 80'li yıllarda olduğu gibi tek merkezli, tek planlamalı, işletmesinden yatırımına kadar tek bir beyinle yönetilmesinin ülkenin ve halkın çıkarına olduğunun altını çizdiniz peki şöyle bir soru daha yöneltsem nasıl bir cevap vermeyi düşünürsünüz. Türkiye'nin elektirik enerjisinin üretiminde bildiğiniz gibi 1990'lardan sonra biraz önce bahsettiğiniz parçalanmış ve dışarıya açılmış liberalizm

adı altında parça parça genel müdürlükler kurularak elektrik enerjisinin ham maddesini de dışa bağılı olarak doğalgaza dayandırıldığı, bu elektrik enerjide %50'leri aşmış bir vaziyette ülkenin enerji tüketimi de %70'lere varan bir seyir izleniyor. Siz enerjide başta elektrik enerjisinin dışa bağımlılığı ve tek kaynağa bağılılığı hakkında neler söylemek istersiniz?

Enerjiyi, üretmek lazım her şeyden evvel. Enerjiyi üretirken en ucuzunu ararsınız ama enerjiyi üretmek mecburiyetinde olduğunuz için en pahalısını da yapabilirsiniz. Evvela memleket içindeki enerji ham maddelerini kullanmak başta gelir. Tabi taleplerin, biz çok sıkıntı çektik 60'ların başlarında enerji santralleri kafi gelmeyince, yük tevzi komisyonu kurduk. Yük tevzi komisyonu başkanlığı yaptım ben kaç sene. Başkanlığını diyorum, Enerji Bakanlığı adına görevliydim. Otoprodüktör santrallerinin mümessilleriyle, büyük şehirlerin gene yetkilileriyle her ay bir yerde toplanır bir aylık enerji planlaması yapardık. Yokluktan akşamları, bazı yük çeken sanayiye kısıtlama getirirdik, biz bunları yaşadık. Ha o zaman en pahalı enerji eğer enerji yokluğundan yapılmışsa o en ekonomik enerji demektir, yani memleketin enerjisi eksik bırakılmaz. Geleceğe dönük olarak iyi planlama yapılır bu yatırımlara göre o enerjiler karşılanır. Nerden olursa olsun buna bir şey demiyorum. Bunlar yine söylüyorum TEK gibi tek bir camia altında

yapacağı projeleri geleceğe dönük olarak insan sağlığı için diğer şeyler için o planlamaları çok önemli ve şey buluyorum. Yani Devlet Planlama Teşkilatı'nda planlamalar yapılırdı. Şimdi her kurum kendisine doğru gidiyor. Parça parça olunca tamamen parçalandı. Bu dışa bağımlı, şimdi biliyorsunuz doğalgaz olsun, petrol olsun, yakın memleketlerden borular çekmeye çalışıyoruz yatırımlar büyük, ipin ucunu kaçırdığımız zaman doğalgaz santralleri biliyorsunuz enerji elinizde değil. Doğalgaz fiyatları arttığı zaman memleket ekonomisi allak bullak oluyor. Nitekim bu kış nasıl geçecek bilmiyorum. Yani Türkiye'deki bütün bu katı yakıtları halletmiş değiliz. Bunları yine tek şeyde halledemezsek. Ben şimdi emekli oldum 1994'ten beri bir kamuda çalışmıyorum ama ben gene yakinen takip ediyorum. Eskiden sık sık TEK'e giderdim. Oradaki arkadaşlarla konuşmalar yapardım. Bugün gitsem kimseyi bulamıyorum, bir de dağıldı yani içim de sızlıyor. Bir yerde eski arkadaşlarla bir araya geldiğimde dertleşiyoruz, üzülüyoruz aynı şu konuları anlatmaya çalışıyoruz birbirimize. Fakat yine de güvencim bu memleketin gençlerinde ve geleceğe doğru bu işleri halledeceklerinde. Siz gençler yani bilhassa mühendis odalarına büyük görev düşüyor, daha böyle eskiden sağcı solcu gibi hadiselerle bölünmeler olmuştur fakat bunları ortadan kaldırmak, bugün tek görüş memleketin büyük Atatürk'ün göstermiş olduğu yolda milli duygularla memleketin enerji şeyini kurtarmak inanın EMO'ya

çok büyük görev düşüyor. Diğer Oda arkadaşlarını, makinacıları falan, onları enerjinin yan kuruluşları kabul ederim çünkü onlar enerji olmazsa zaten çalışamaz. Yani herkes bu Odanın çalışmasına bakıyor benim kanaatim. Daha çok güçlü kuvvetli olması lazım şu bakımdan birlik beraberlikle amacı oraya doğru götürmek lazım bilmem anlatabildim mi?

Aslında benim sorumun içinde de vardı size, abimiz olarak, Oda süreçlerine görevde bulunmuş abimiz olarak tecrübelerinizden yararlanmak için Oda ve üyelerine genç mühendislere ne tavsiye edersiniz diye soracaktım ama sorunun içinde verdiniz. Ben teşekkür ediyorum. Elektrik enerjisi, bağımsızlık ve Oda üyeleri hakkında başka söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Ben, evime yakın olsa her zaman gelir giderim buraya. Eskisi gibi gelemiyorum. Daha böyle kardeşçe bir araya gelip, daha iyi duymak lazım. Oda aidatları ödemekten veya başka şeylerden, tabi bütün genç arkadaşları tenzih ederim Odanın kuvvetlenmesi için bütün arkadaşların üyelik görevini vermeleri lazım. Ne yapılacaksa yapmaları lazım. Oda mahalle kahvesi değil hiçbir zaman, Oda memleketin geleceğine kuvvet katıp enerjiyi kimseye muhtaç etmeden dışarı bağımlı olmadan memleket politikası içinde çok güzel vazifeler yapması lazım, ben bunu tavsiye ediyorum. Öyle hissediyorum ki bütün gençlerimizin içinde kalbinde bu güç ve kuvvet vardır.

